

ÉS UN CONSORCI DE:

Diputació
Barcelona
#DibaOberta

Ajuntament de Terrassa

TALLER

PASSAREL·LA 1700

Per a nens i nenes d'Educació Primària
(cicle mitjà i superior)

Dossier didàctic

Passarel·la 1700

1. Presentació.....	2
2. La proposta didàctica dins el currículum d'Educació Primària.....	3
3. Objectius específics.....	8
4. Esquema de la proposta didàctica.....	9
5. Desenvolupament del taller i continguts.....	10
6. Propostes per treballar a l'escola	14

Passarel·la 1700

1. Presentació

La nostra societat té en la cultura de la imatge un dels seus signes d'identitat i definició; els nens i nenes no en queden al marge. Possiblement, a banda del llenguatge, la indumentària i els seus complements són els primers elements que els infants, en procés de creixement i maduració, entenen com a expressió de la pròpia identitat, en la mesura que la roba amb què es vesteixen interfereix directament en la imatge que projecten d'ells mateixos.

Si bé molts alumnes accepten que la indumentària és important, especialment des del punt de vista estètic, en desconeixen moltes qüestions: Quines funcions ha tingut la indumentària al llarg del temps? De què són fetes les peces de roba? Com es fan? Qui les fa? I abans, com es feien? Quines peces de roba coneixem? En totes les èpoques ha estat igual? Com apareixen les modes? Sempre hi ha hagut modes?

El taller **Pasarel·la 1700** pretén llançar fils des d'un i altre extrem d'un determinat lapsus històric –del segle XVIII al XXI– per tal de discernir les respostes a aquestes i moltes altres qüestions que puguin sorgir.

Per fer-ho, ens acostem a la **indumentària del segle XVIII**, com a objecte material que és, portador d'una informació única sobre el context social, econòmic, històric i artístic d'una època. Coneixerem doncs com era la moda del Rococó i podrem entendre l'origen i comparar amb la nostra forma de vestir. Proposarem als nens i nenes que, per equips, organitzin una desfilada de moda on aniran sortint conceptes claus sobre la història del vestit.

**Aula Didàctica
Museu Tèxtil**

Passarel·la 1700

2. La proposta didàctica dins el currículum d'Educació Primària

La proposta didàctica que us presentem encaixa amb les competències bàsiques pròpies dels **àmbits de coneixement del medi i artístic**.

A continuació citem les **competències**, els **conceptes claus** i els **continguts** que es treballen durant el taller i que formen part del currículum actual de Primària (cicles mitjà i superior).

Competències bàsiques pròpies de l'àmbit de coneixement del medi

Dimensió món actual

- **Competència 2.** Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim.
- **Competència 5.** Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur.

Continguts clau:

- Canvi i continuïtat.
- Organització social.

Continguts específics de l'àrea de coneixement del medi social i cultural

Continguts de l'àrea de coneixement del medi social i cultural cicle mitjà (3r i 4t)

Persones, cultures i societats

- Identificació de les manifestacions culturals com a elements de cohesió social.

Canvis i continuïtats en el temps

- Identificació dels canvis en les persones al llarg del temps i de les diferents etapes personals.

Passarel·la 1700

- Ús de fonts històriques diverses per obtenir informació i evidenciar els canvis i continuïtats al llarg del temps d'aspectes de la vida quotidiana i de l'entorn proper.
- Anàlisi de l'evolució d'algun aspecte de la vida quotidiana al llarg del temps: ús d'unitats de mesura temporal i aplicació de les nocions de canvi i continuïtat.
- Anàlisi diacrònica i sincrònica de l'evolució d'alguns aspectes de la vida quotidiana (habitatge, vestit, utilitatge...) al llarg del temps i comparant diverses cultures.
- Identificació del paper dels homes i les dones, individualment i col·lectiva, en la història.
- Descoberta i valoració del patrimoni comarcal, social i cultural.

Continguts de l'àrea de coneixement del medi social i cultural cicle superior (5è i 6è)

Persones, cultures i societats

- Valoració del paper de les administracions en la garantia dels serveis públics.

Canvis i continuïtats en el temps

- Comprensió del temps cronològic: identificació de la durada, simultaneïtat i successió d'esdeveniments històrics.
- Ús de diferents fonts històriques (orals, documentals, materials) per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir elements per explicar les accions humanes.
- Valoració de la pròpia història personal i col·lectiva per a la comprensió del passat i del present i la construcció del futur.
- Anàlisi del paper de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història al llarg del temps i valoració de la seva aportació al patrimoni i a la cultura.
- Anàlisi de l'evolució d'algun element patrimonial de l'entorn proper mostrant-hi respecte.

Passarel·la 1700

Competències bàsiques pròpies de l'àmbit artístic

Dimensió percepció, comprensió i valoració

- **Competència 3.** Comprendre i valorar elements significatius del patrimoni artístic proper, de Catalunya i d'arreu.

Continguts clau:

- Percepció i exploració sensorial dels elements presents en l'entorn natural, cultural i artístic.
- Expressió de les idees, les emocions i les experiències que desvetllen les manifestacions artístiques.
- Interès pel patrimoni i les manifestacions artístiques.
- Relació entre l'art, la societat, la cultura i la religió.
- Satisfacció i emoció estètica.
- Recursos, formes i possibilitats comunicatives dels diferents elements i llenguatges artístics.
- Funció i influència de les manifestacions artístiques i dels seus elements.
- Codis i terminologia utilitzats en la lectura, producció i interpretació de les obres d'art.

Dimensió interpretació i producció

- **Competència 5.** Emprar elements bàsics del llenguatge visual amb tècniques i eines artístiques per expressar-se i comunicar-se.
- **Competència 7.** Emprar els elements i recursos bàsics del llenguatge escènic, per expressar-se, interpretar i comunicar-se.

Continguts clau

- Interès, valoració i respecte pel fet artístic i per les produccions artístiques pròpies i alienes.

Passarel·la 1700

- Satisfacció i emoció estètica.
- Recursos, formes, possibilitats comunicatives dels diferents elements i llenguatges artístics.
- Funció i influència de les manifestacions artístiques i dels seus elements.
- Produccions artístiques: plàstiques, musicals i corporals.
- Expressió artística d'emocions, experiències, desitjos i valoracions crítiques.

Continguts cicle mitjà (3r i 4t)

PERCEBRE I EXPLORAR

Continguts comuns

- Percepció i exploració sensorial dels elements presents en l'entorn natural, cultural i artístic: els objectes, els materials, els sons...
- Interès pel coneixement del patrimoni artístic de Catalunya i el d'altres cultures.
- Interès i curiositat per descobrir, gaudir i participar de les manifestacions artístiques que ofereix l'entorn: exposicions, espectacles, actuacions...
- Paper social i cultural del patrimoni i les manifestacions artístiques. Incidència en la vida quotidiana de les persones i en la forma de pensar.
- Apreciació de les habilitats i la imaginació dels creadors.
- Valoració i respecte per les produccions d'un mateix i dels altres.
- Satisfacció i emoció per l'experiència artística.
- Percepció que a través de la implicació, de la resolució de problemes i de la constància s'arriba a la satisfacció en la comprensió, interpretació i creació artístiques.

Continguts d'educació visual i plàstica

- Propietats dels materials, els colors, les formes (volums, línies, contorns, textures, grandàries, perspectives...) en les imatges, els objectes i en les obres artístiques.
- Relació entre les qualitats perceptibles de les produccions artístiques i el que commou o provoca.
- Funció de les produccions audiovisuals i els objectes com a explicatives del món i de nosaltres mateixos.

Pasarel·la 1700

Continguts cicle superior (5è i 6è)

PERCEBRE I EXPLORAR

Continguts comuns

- Percepció i exploració sensorial dels elements presents en l'entorn natural, cultural i artístic: els objectes, els materials, els sons...
- Expressió en diferents llenguatges de les idees, emocions i experiències que desvetllen les manifestacions artístiques i culturals.
- Interès pel coneixement del patrimoni artístic de Catalunya i el d'altres cultures.
- Interès i curiositat per descobrir, gaudir i participar de les manifestacions artístiques que ofereix l'entorn: exposicions, espectacles, actuacions...
- Paper social, cultural i religiós del patrimoni i les manifestacions artístiques. Incidència en la vida quotidiana de les persones i en la forma de pensar.
- Influència de l'experiència cultural de l'entorn en la comprensió, interpretació i creació visuals, musicals i escèniques.
- Satisfacció i emoció per l'experiència artística.

Continguts d'educació visual i plàstica

- Propietats dels materials, els colors, les formes (volums, línies, contorns, textures, grandàries i perspectives...) en les imatges, els objectes i en les obres artístiques.
- Relació entre les qualitats perceptibles i el que pretenen les imatges i els objectes (informar, fer pensar, convèncer, persuadir).
- Reconeixement de maneres de viure, de formes d'organització social i d'atribucions de temps i lloc en les imatges i els objectes.
- Característiques (formals, materials i tecnològiques) en la creació d'objectes i d'imatges que han canviat o es mantenen al llarg del temps.

Pasarel·la 1700

3. Objectius específics

Els **objectius específics** del taller que us oferim són els següents:

- Aprendre alguns aspectes sobre la societat del segle XVIII: societat estamental, producció i consum tèxtil, cànons estètics i moda.
- Conèixer el nom, les principals característiques morfològiques, la funció i la manipulació d'algunes peces de roba del segle XVIII.
- Experimentar sobre el propi cos amb rèpliques de vestuari històric.
- Treballar en equip per organitzar una desfilada de moda del 1700.
- Deduir alguns canvis entre la societat del segle XVIII i la nostra, a partir de les diferències visibles en la roba.
- Descobrir les col·leccions de teixits antics, moda i complements que conserva el Museu Tèxtil

Passarel·la 1700

4. Esquema de la proposta didàctica

1. Què venim a fer?		15'
OBSERVEM:	L'edifici, els espais, el personal del Museu.	
SOM SITUATS A:	La sala d'actes.	
VOLEM SABER:	Què és el Museu Tèxtil què s'hi fa?, què hi venim a fer?	
CONTINGUTS:	Noció de museu i d'objecte museístic. Grans trets de les col·leccions del Museu i de les seves tasques principals.	

2. Els vestits del segle XVIII.		50'
OBSERVEM:	Reproduccions de roba del segle XVIII. Fitxes explicatives de diversos aspectes del teixit i els vestits del segle XVIII (del llibre "De vint-i-un botons).	
SOM SITUATS A:	Aula-taller.	
VOLEM SABER:	Què són aquestes peces? Són de veritat? Qui les portava? Com es posen? Com s'hi va? De què i com estan fetes?	
ACCIONS A FER:	Per equips, els alumnes vesteixen una parella de maniquins que hauran de desfilat (4 parelles en total). Toquen i experimenten amb la roba; comproven les característiques de la indumentària del Rococó. Estudien un petit guió per a la desfilada (amb les fitxes explicatives).	

3. Una desfilada de moda del 1700. Els vestits originals conservats al Museu		60'
OBSERVEM:	Una desfilada amb la moda del 1700. Algunes peces que es conserven al Museu Tèxtil.	
SOM SITUATS A:	Sala d'actes i sales d'exposició.	
VOLEM SABER:	Com són les col·leccions del Museu Tèxtil	
ACCIONS A FER:	Per equips, els alumnes fan desfilat la seva parella de maniquins mentre expliquen aspectes de la societat i la indumentària del segle XVIII. Descobreixen les peces tèxtils exposades al Museu.	

Passarel·la 1700

5. Desenvolupament del taller i continguts

1a PART (50 minuts aprox.)

La primera part es realitza dins de l'aula gran i consta d'una explicació de l'educador/a i un treball en equip d'experimentació i preparació d'un guió que s'exposarà a la resta del grup-classe (desfilada amb explicació).

A. INTRODUCCIÓ

Estem situats a l'aula gran del Museu. Els nens i les nenes seuen en equips de 5 o 6 que seran els grups de treball durant les dues hores que dura el taller. El monitor/a mostra les reproduccions de roba del segle XVIII i introdueix les següents qüestions:

Què són aquestes peces? Són de veritat?

A quina època es devien portar?

A quin tipus de persones pertanyien?

Com es denomina cada peça?

El monitor/a reconduïx les respostes dels nens/nenes i explica de forma breu els següents continguts:

- Aquestes peces de roba són reproduccions de vestits femenins i masculins autèntics del segle XVIII que conservem al Museu Tèxtil (reserves, exposicions...).
- Es tracta d'indumentària pertanyent a la classe aristòcrata, elaborada amb materials nobles, amb decoracions i detalls molt rics. Aquest tipus de roba és la que més s'ha conservat al llarg del temps gràcies a la qualitat dels teixits i a què, en molts casos, va ser poc usada.
- Conjunt femení format per: cotilla i mirinyac (roba interior); cos de vestit i faldilla. Conjunt masculí format per: armilla, casaca i calçons. Les peces eren iguals per adults i nens/nenes. Breu descripció de cada peça i el seu ús:

Passarel·la 1700

Cotilla:

Peça rígida de roba i barnilles que duïen les dones i les nenes com a roba interior. Cenyia el cos i oprimia la cintura. Dificultava la mobilitat de les dones i feia que no poguessin treballar, per tant, era un signe de benestar econòmic.

Algunes es cordaven a davant (classes populars) i d'altres a darrera (aristocràcia), amb cordons. Alguns metges ja van advertir dels efectes negatius per la salut (creixement anòmal, òrgans oprimits...).

Mirinyac:

Peça femenina, interior. Estructura de metall, fusta o barbes de balena i teixit, que es cenyia a la cintura, amb betes i mantenia la faldilla oberta, al damunt. A sobre del mirinyac hi anaven els enagos: una o més faldilles de color blanc.

La forma del mirinyac va anar canviant, més esfèrica, més el·líptica... Dificultava el pas per les portes, quan era el·líptic les dones havien de passar de costat. També era difícil vestir-se i seure.

Cos de vestit o gipó:

Peça femenina que cobreix des de les espatlles a la cintura. Va ajustada. Generalment es corda per davant, amb cordons que es passen per petits traus rodons o gafets.

Les mànigues arribaven fins al colze i estaven decorades amb puntes. Es valorava el material utilitzat –seda, lli, fils d'or i plata (origen natural)- i la manera de treballar-los i decorar-los (setí, vellut, brocat, puntes, estampats, pedreria, cintes). Al segle XVIII també es comencen a fer de cotó, material molt més barat que la seda.

Faldilla:

Era llarga i àmplia per efecte del mirinyac. Fetes de teixits naturals (molt rics-seda i ben treballats). Sempre combinava amb el cos de vestit. De vegades duïen una *sobrefaldilla* oberta per davant. També podia dur cua, la llargada de la qual era proporcional a la categoria de la dama.

Passarel·la 1700

Armilla o jupa:

Peça masculina que es duia sota la casaca, de tal manera que només es veia la part del davant, decorada a joc amb el conjunt. Eren molt fantàsiques i els més rics en tenien moltes.

Els colors i elements decoratius (cintes, llaços, flors, botons...) eren iguals que en el cas dels vestits femenins.

Teixits naturals (com la seda) i decoracions precioses (brocats, puntes, estampats, pedreria, cintes). Al segle XVIII es va generalitzant la producció i ús del cotó (tot i que ja s'utilitzava a la part del darrera de l'armilla).

Casaca:

Peça que duïen homes i nens, semblant a una jaqueta amb faldons llargs a darrera (origen militar). Gairebé sempre es duia descordada.

Els colors i elements decoratius (cintes, llaços, flors, botons...) eren iguals que en el cas dels vestits femenins.

Teixits naturals (com la seda) i decoracions precioses (brocats, puntes, estampats, pedreria, cintes). Al segle XVIII es va generalitzant la producció i ús del cotó (tot i que ja s'utilitzava a la part del darrera de l'armilla).

Calçons:

Espècie de "pantalons" que duïen homes i nens fins al genoll. Es cordaven a la cintura i a l'alçada dels genolls. Podien dur petites butxaques amagades. Els pantalons llargs es van imposar al XIX però al principi eren propis del poble humil (símbol de llibertat, també).

Els colors i elements decoratius (cintes, llaços, flors, botons...) eren iguals que en el cas dels vestits femenins. Teixits naturals (seda) i decoracions precioses (setí, vellut, brocat, puntes, estampats, pedreria, cintes). Al segle XVIII també es comencen a fer de cotó, material més barat que la seda.

Passarel·la 1700

B. TREBALL D'EXPERIMENTACIÓ I PREPARACIÓ DEL GUIÓ

El monitor/a explica la metodologia del taller. Una **parella de cada grup** (nen i nena) es transforma en maniquí i la resta del grup pren el rol d'ajudants de cambra. Caldrà que els maniquins restin immòbils per tal que els ajudants de cambra els puguin vestir. Els maniquins desfilaran per a tot el grup-classe.

El monitor/a tria les parelles i reparteix les peces de roba a cada grup. Els alumnes, tots sols, intenten descobrir de quina manera es col·loca i es corda cada peça de roba. Quan les parelles estan totalment vestides hauran de comprovar la mobilitat que aporta la roba del segle XVIII (poden seure?, tocar amb les mans a terra? passar per una porta?).

Acabat aquest **joc d'experimentació**, els alumnes seuen a les taules per tal de preparar el guió que hauran d'explicar durant la desfilada (diferent per a cada grup) El monitor reparteix unes **fitxes explicatives** que els nens i nenes hauran de llegir i comprendre per poder transmetre el contingut a la resta de companys.

2a PART (60 minuts aprox.)

La segona part del taller consta de dues parts: una es realitza dins de la sala d'actes i la darrera té lloc a les sales d'exposició del Museu.

A. Desfilada

Durant la desfilada que tindrà lloc a la sala d'actes, cada grup presentarà la seva parella de maniquins perfectament vestida i amb tots els complements.

Per torns, mentre la parella desfila, cada membre del grup anirà exposant diversos aspectes de la societat i la indumentària del XVIII a la resta dels companys (amb el guió que hauran preparat).

Els temes que aniran sorgint dels diversos grups són:

GRUP 1: La societat del segle XVIII, la infantesa, les matèries i els teixits.

GRUP 2: El vestuari femení: característiques, producció i consum.

GRUP 3: El vestuari masculí: característiques, producció i consum.

GRUP 4: "Anar a la moda": complements, pentinats, maquillatge.

B. Visita comentada a les exposicions

Acabada la desfilada, els alumnes aniran a les sales d'exposició amb l'educador/a on descobriran algunes peces originals de les col·leccions del Museu Tèxtil.

Passarel·la 1700

6. Propostes per treballar a l'escola

Les següents propostes poden realitzar-se a l'escola abans i/o després de l'activitat al Museu per tal que permetin a l'alumne tenir un coneixement més ampli del tema:

1. Que els alumnes facin una enquesta a familiars i coneguts sobre alguns hàbits en la compra de roba i en el seu ús posterior (freqüència, punts de venda, ocasions de compra, preus màxims, roba més usada i menys usada, relació freqüència d'ús, preu...) Posteriorment, a classe, posada en comú per tal de valorar els resultats.
2. Elaborar, a nivell individual, una relació orientativa de la roba que tenen els alumnes classificant-la segons funcions concretes, assignacions socials, gust personal i fer un seguiment dels usos preferents.
3. Fer un quadre comparatiu de la indumentària infantil de tres generacions amb fotografies: a) d'ells mateixos, des de nadons fins a l'actualitat; b) d'altres membres de la família, de generacions diferents (avis i pares).
4. Buscar imatges de nens i nenes d'altres cultures i informació sobre la roba que utilitzen. Han d'utilitzar recursos que tinguin a l'abast: llibres, premsa, pel·lícules, documentals, Internet...
5. Veure i analitzar fragments de pel·lícules on surtin escenes relacionades amb els vestits del segle XVIII.
6. Fer la llista de la motxilla que farien per anar d'excursió una setmana al Pirineu i la que farien per anar una setmana a la platja en un hotel.

MUSEU
TÈXTIL
TERRASSA

ÉS UN CONSORCI DE:

Diputació
Barcelona
#DibaOberta

Ajuntament

de Terrassa

Més informació a:

auladidactica@cdmt.cat

C/Salmerón, 25 – 08222 TERRASSA

Telf: 93 731 52 02

www.cdm.t.cat